Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

28 165 Deelnemingenbeleid rijksoverheid

23 645 Openbaar vervoer

Nr. 189 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU EN DE MINISTER VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 mei 2015

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen van uw Kamer uit het ordedebat van 28 april 2015 over de situatie die is ontstaan rond de aanbesteding van de concessie voor het openbaar vervoer in Limburg (Handelingen II 2014/15, nr. 81, item 26).

NS is bij een intern onderzoek gestuit op ernstige onregelmatigheden bij haar dochtermaatschappij Qbuzz. Het betreft het ongeoorloofd ontvangen van vertrouwelijke informatie door medewerkers van Qbuzz van een ex-medewerker van Veolia in Limburg. Dit in het kader van de openbare aanbesteding door de provincie Limburg van het openbaar vervoer in deze provincie.

Dat aanbestedingen in het regionaal openbaar vervoer vaak op het scherpst van de snede plaatsvinden, is bekend. Daarbij moeten partijen zich in een aanbestedingsproces eerlijk gedragen. Als blijkt dat dit niet is gebeurd, dan is dat onaanvaardbaar. Ook de aandeelhouder van NS, de Minister van Financiën, heeft aangegeven de situatie volstrekt onacceptabel te vinden, zoals uiteengezet in zijn brief van 28 april 2015 aan uw Kamer (Kamerstuk 28 165/23 645, nr. 186).

Verantwoordelijkheden

Het is aan de provincie Limburg om als aanbestedende dienst de vervolgstappen voor de concessie voor het openbaar vervoer in Limburg te bepalen. Op 29 april heeft de gedeputeerde de provinciale staten van Limburg geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden die zich voordoen naar aanleiding van de ontwikkelingen met Abellio. Gedeputeerde staten van Limburg nemen uiterlijk in mei 2015 een besluit.

De Minister van Financiën, als aandeelhouder van NS, steunt het onderzoek dat de Raad van Bestuur van NS intern uitvoert naar de effectiviteit van interne procedures, risicobeheersing, compliance en

kst-28165-189
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

controls bij NS en haar dochterondernemingen. Deze analyse is tevens gericht op het functioneren van klokkenluiderregelingen, werving, toetsing en beoordeling van personeel en de wijze waarop waarden en de professioneel-kritische houding die van het personeel van NS wordt vereist sterker kan worden verankerd in de organisatiecultuur. Een externe partij toetst de analyse, waarna maatregelen worden genomen.

De Minister van Financiën zal erop toezien dat dit onderzoek de toegezegde breedte en diepgang heeft en verwacht dat dit de hoogste prioriteit krijgt.

Het belang van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu als systeemverantwoordelijke voor het openbaar vervoer is erin gelegen dat deze situatie niet ten koste gaat van de reizigers en de continuïteit van het openbaar vervoer in Limburg.

Uitsluiten NS bij aanbestedingen

D66 vraagt naar de mogelijkheden om NS voorlopig uit te sluiten van deelname aan de mededinging voor dit soort concessies, totdat zeker is dat NS al haar zaken op orde heeft.

Hoewel NS er geen aanwijzingen voor heeft dat onregelmatigheden hebben voorgedaan bij andere aanbestedingen, zal ook daar nader onderzoek naar worden gedaan door externe partijen. Dit is ook door de Minister van Financiën gemeld in zijn brief van 28 april 2015. Als de inzichten uit de nadere analyses er liggen dan worden de mogelijke consequenties bezien.

Algemeen geldt dat in de Europese verordening (nr. 1370/2007) als hoofdregel is opgenomen dat openbaar vervoer moet worden aanbesteed via een openbare aanbestedingsprocedure die openstaat voor alle exploitanten. De Wet personenvervoer 2000 en de Aanbestedingswet 2012 bieden geen mogelijkheid een partij vooraf volledig uit te sluiten voor alle aanbestedingsprocedures. Dat betekent dat een decentrale overheid die een openbaar vervoerconcessie aanbesteedt, NS of haar dochtermaatschappijen niet vooraf kan uitsluiten. Wel biedt de Aanbestedingswet 2012 de aanbestedende dienst tijdens een aanbestedingsprocedure de mogelijkheid een gegadigde of inschrijver uit te sluiten wegens een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling of een ernstige fout begaan bij de uitoefening van zijn beroep. Dit is ter beoordeling van de aanbestedende dienst in een voorkomende procedure, waarbij een besluit tot uitsluiting door de betreffende vervoerder kan worden aangevochten bij een rechter.

Het Rijk heeft vorig jaar als uitwerking van de Lange Termijn Spooragenda deel 2 met NS de afspraak gemaakt dat NS in principe niet meedingt naar regionale concessies, tenzij er sprake is van substantiële samenloop. Substantiële samenloop is er bij de concessies voor het openbaar vervoer in Limburg en voor Zwolle-Enschede/Zwolle-Kampen. NS heeft daarop bevestigd dat ze alleen bij deze concessies zal meedingen.

Gevolgen reizigers

CDA vraagt wat de gevolgen zijn voor de reizigers van de situatie die is ontstaan in Limburg. Zoals bovenstaand gemeld, beraadt de provincie Limburg zich op de vervolgstappen en neemt in mei hierover een besluit. Op dit moment is daarom niet te overzien of er gevolgen zijn voor de reizigers en, zo ja, wat deze gevolgen zijn. Zoals het CDA stelt, mag het belang van de reizigers in deze situatie niet uit het oog worden verloren.

Het kan niet zo zijn dat er geen vervoer wordt aangeboden op het moment dat de nieuwe concessie in Limburg zou ingaan (december 2016).

Tot slot

De situatie die is ontstaan voor de provincie Limburg is betreurenswaardig en de beslissing die zij moet nemen als aanbestedende dienst over het vervolg is juridisch complex. Wij vertrouwen erop dat het belang van de reizigers door alle partijen goed in het oog wordt gehouden.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem